

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	IBY221	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E, Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικονομική Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
Παράδοση			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Μάθημα ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus + γλώσσα εξέτασης Αγγλικά και Γαλλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποτελεί επισκόπηση της Οικονομικής Ιστορίας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τον 4ο αιώνα έως και την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453).

Σκοπό του έχει την κατανόηση της Ιστορίας της Οικονομίας του Βυζαντινού Κράτους ως διακριτού ιστορικού τομέα που ωστόσο βρίσκεται σε απόλυτη εξάρτηση με τα ιστορικά, κοινωνικά και πνευματικά φαινόμενα.

Επιδιώκεται η εξοικείωση των σπουδαστών με τους θεμελιώδεις βυζαντινούς δικαιοϋκούς και οικονομικούς θεσμούς και τις ανάλογες αρχές όπως το φορολογικό σύστημα, η τεχνολογία, το εμπόριο, η νομισματική πολιτική, η γεωργία, η εμπορική ναυτιλία, η κρατική ιδεολογία, οι φυσικοί συντελεστές, οι πλουτοπαραγωγικές δυνάμεις, οι δομές – παράγοντες ανάπτυξης της παραγωγής ή και ο ρόλος των επιμέρους μη κρατικών οικονομικών παραγόντων όπως για παράδειγμα οι γαιοκτήμονες.

Αναλόγως θα εξεταστούν «σταθερές» βυζαντινές διοικητικές αρχές και «νοοτροπίες εξουσίας» που χαρακτηρίζουν διαχρονικά την βυζαντινή οικονομική ιστορία και το ανάλογο αυτοκρατορικό νομοθετικό πρόγραμμα. Ως εκ τούτου η Βυζαντινή Οικονομική Ιστορία θα θεωρηθεί σε σχέση με το εγγύς και το ευρύτερο διεθνές περιβάλλον.

Τέλος εξετάζεται η επίδραση που η χριστιανική πνευματικότητα άσκησε στην οικονομική θεωρία μέσω εννοιών όπως για παράδειγμα η *ακτημοσύνη* και ο ρόλος της Εκκλησίας και των μοναστηριών στην διαμόρφωση του βυζαντινού οικονομικού μοντέλου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Ομαδική εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	.....
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Άλλες...
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	.....

- Κατανόηση της σημασίας της Οικονομικής Ιστορίας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ως διακριτού ιστορικού αντικειμένου της Ιστορίας των Βυζαντινών θεσμών
- Εξοικείωση με το οικονομικό επιστημολογικό περιβάλλον
- Εξοικείωση με τους βυζαντινούς οικονομικούς θεσμούς
- Ένταξη της Οικονομικής Ιστορίας του Βυζαντινού Κράτους στο φάσμα της Παγκόσμιας Οικονομικής Ιστορίας
- Συσχετισμός και σύνδεση των οικονομικών φαινομένων με τα κοινωνικά και ιστορικά φαινόμενα
- Συσχετισμός και σύνδεση των οικονομικών φαινομένων με σύγχρονες θεωρίες
- Ανάλυση ιστορικών πηγών
- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και ιστορικής σκέψης
- Αξιοποίηση των υλικών τεκμηρίων
- Αυτόνομη χρήση βιβλιογραφίας
- Εξοικείωση με ηλεκτρονικά εργαλεία έρευνας στον τομέα των Μεσαιωνικών και Βυζαντινών σπουδών
- Παραγωγή πρωτότυπων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει την οικονομική ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τον 4ο αιώνα έως και την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453). Το μάθημα αναπτύσσεται χρονολογικά και θεματικά επιτρέποντας την εξέταση της προοδευτικής μετάβασης της οικονομίας από την Αρχαιότητα στον Μεσαιωνικό κόσμο, της δημιουργίας του μεικτού βυζαντινού οικονομικού μοντέλου και των δομών της ύστερης προβιομηχανικής εποχής. Αναλόγως εξετάζονται οι θεμελιώδεις οικονομικοί και νομικοί θεσμοί της Οικονομικής Ιστορίας του Βυζαντινού Κράτους.

- Cavanaugh W., *Continuity and Change in a Greek rural Landscape : the Laconian Survey*, London, 2002.
- Charanis P., *Studies in the Demography of the Byzantine Empire*, London, 1972.
- Frankopan P., *Οι Δρόμοι του Μεταξιού, Αλεξάνδρεια, Athens, 2022.*
- Haldon J., *A Social History of Byzantium*, Chichester, 2009.
- Harvey, A., *Οικονομική ανάπτυξη στο Βυζάντιο 900-1200*, MIET, Athen, 1997.
- Hendy M.F., *Coinage and Money in the Byzantine Empire (1081-1261)*, Washington DC, 1969.
- Hendy M.F., *Studies in the Byzantine Monetary Economy*, Cambridge, 1985.
- Hendy M.F., *The Economy, Fiscal Administration and Coinage of Byzantium*, Northampton, 1989.
- Jacoby D., *Commercial Exchange Across the Mediterranean. Byzantium the Crusader Levant, Egypt and Italy*, 2005.
- Jones A.H.M., *The Later Roman Empire (284-602) : A Social, Economic and Administrative Survey*, Oxford, 2964.
- Kazhdan Al. – Epstein A.W., *Αλλαγές στον Βυζαντινό Πολιτισμό κατά τον 11^ο και 12^ο αιώνα*, MIET, Αθήνα, 1997.
- Λαΐου Α. – Morrisson C., *Η Βυζαντινή Οικονομία, Παπαδήμας, Αθήνα, 2011.*
- Λαΐου Α., *Η αγροτική κοινωνία στην ύστερη βυζαντινή εποχή*, Athens 1983.
- Λαΐου Α., *Η Οικονομική Ιστορία του Βυζαντίου*, MIET, Athens, 2010.
- McGeer E., *The Land Legislation of the Macedonian Emperors : Translation and Commentary*, Toronto, 2000.
- Nicol D., *Βυζάντιο και Βενετία*, Αθήνα, 2004.
- Ostrogorsky G., *Ιστορία του βυζαντινού κράτους*, Αθήνα 2014³